

Datum

11 februari 2022

Onderwerp

VNG Inbreng Hoofdlijnendebat IenW 16 februari

Geachte woordvoerders mobiliteit en milieu,

Op woensdag 16 februari spreekt u met de nieuwe bewindspersonen over de hoofdlijnen van Infrastructuur en Waterstaat. De hoofdlijnenbrief is nog niet gepubliceerd, maar op basis van wat er in het coalitieakkoord staat geschreven over mobiliteit en milieu, delen wij graag enkele aandachtspunten met u:

- Werk als één overheid
- Mobiliteit
  - Zie mobiliteit als randvoorwaarde voor andere opgaven zoals woningbouw
  - Zorg dat 'betalen naar gebruik' ook variabel kan
  - Wees concreet in het aanpakken van de verkeersveiligheid
  - Investeer in achterstallig onderhoud van alle wegen
- Milieu
  - Maak werk van de circulaire economie
  - Verbeter het VTH-stelsel

Werk als één overheid

Gemeenten zijn meer dan bereid samen met het rijk te werken aan het oplossen van maatschappelijke opgaven. We hebben er tijdens de formatie daarom op aangedrongen als één overheid te opereren, waarbij taken worden opgepakt door de overheidslaag die daartoe het best is geëquipeerd. In het regeerakkoord staan echter passages die het werken als één overheid niet stimuleren. Zo zijn er op het gebied van de gemeentefinanciën een aantal passages opgenomen die tot zorgen bij gemeenten leiden.

Onze inwoners zijn gebaat bij een betrouwbare overheid. Gemeenten kunnen dat lokaal alleen waar maken als zijzelf ook kunnen rekenen op de nationale overheid. Dat is de beste garantie dat inwoners goed worden bediend. Inwoners maken geen onderscheid tussen gemeenten, provincies en rijk. Het is voor hen één overheid. Daarom zijn zowel inwoners als medeoverheden gebaat bij heldere, rechtvaardige en vooral uitvoerbare wetgeving. De uitvoeringstoetsen voor nieuwe wetgeving tonen vooraf aan wat gemeenten nodig hebben om hun taken goed te vervullen.

Voor het ministerie van I&W ligt de uitdaging om integraal te werken. Ook hier geldt dat inwoners maar één overheid zien. De blik moet op de bredere maatschappelijke opgaven worden gericht, in plaats van alleen de infrastructurele aanpak. Dit is bijvoorbeeld een knelpunt wanneer het gaat om klimaat en energie, woningbouw of de (digitale) kwetsbaarheid van infrastructurele systemen. De samenwerking met het ministerie van BZK is in dat geval cruciaal, juist vanuit het perspectief van gemeenten. De uitwerking van een (digitale) crisis vindt namelijk altijd ergens lokaal plaats.

Mobiliteit

Mobiliteit als randvoorwaarde

Mobiliteit of bereikbaarheid is van belang bij de grote opgaven rond woningbouw, ruimtegebruik en klimaat. Rijk en regio kunnen samen sturen op brede welvaart. Dit zien wij dan ook graag terug in de aanpak en uitwerking van bijvoorbeeld de MIRT spelregels en de subsidieregels van het mobiliteitsfonds zodat gemeenten ook voor kleinere projecten (onder de huidige drempelbedragen) cofinanciering aan kunnen vragen. Alleen met voldoende capaciteit en middelen kunnen gemeenten afspraken uit het Klimaatakkoord zoals actieve mobiliteit (fietsen en lopen), de aanleg van laadinfrastructuur of het vormgeven van zero emissiezones voor stadslogistiek bevorderen.

In het coalitieakkoord is 7,5 miljard euro beschikbaar om de bereikbaarheid van woningen te verbeteren. Dit geld moet ook in goed overleg met gemeenten besteed worden met een blik op het hele gebied, waarbij verschillende modaliteiten, de ruimtelijke ontwikkeling en leefbaarheid worden betrokken. Vergeet de mobiliteitstransitie niet waar we ons nu in bevinden bij de woningbouwopgave.

Betalen naar gebruik

Gemeenten hebben als medewegbeheerders hierin een belangrijke rol en zien betalen naar gebruik als sturingsmechanisme voor de verduurzaming van mobiliteit. Gemeenten wensen dat de voorbereidingen voor het invoeren van een systeem van betalen naar gebruik rekening houdt met de verschillende regio's in het land, het ruimtegebruik van voertuigen en de vervoersalternatieven. Gemeenten zien het liefst een variabel tarief bij Betalen naar gebruik, waarbij het tarief varieert op basis van plaats en het tijdstip. We werken graag samen met het rijk aan de uitwerking, maar roepen u op om het vlakke tarief niet in beton te gieten maar aan een flexibel systeem te werken. Op basis van ervaringen moet het nog mogelijk zijn om een variabele heffing in te voeren.

Verkeersveiligheid

Dit is een belangrijke opgave voor zowel het rijk als ook voor de gemeenten. Gemeenten maken werk van verkeersveiligheid door massaal te investeren dankzij de inzet van de impulsregeling verkeersveiligheid. We hebben goede hoop dat deze regeling wordt voortgezet, maar in het coalitieakkoord zien wij nog geen concretisering hoe dit verder vormgegeven wordt. In het coalitieakkoord is verkeersveiligheid een speerpunt, maar wij zien alleen extra middelen voor rijks-N-wegen. Ook decentrale overheden hebben extra budgetten nodig om nu snel stappen te maken. We vragen om dit samen met gemeenten uit te werken.

Wegenonderhoud

Het inlopen van achterstanden bij beheer en onderhoud van wegen is belangrijk gezien de slechte staat van onze huidige infrastructuur. Wij hopen dat het niet blijft bij een structurele financiering voor rijksinfrastructuur alleen. Ook gemeentelijke wegen hebben een oplopende onderhoudsachterstand.

Milieu

Circulaire economie

Er komt een ambitieus klimaatdoel voor de circulaire economie en een betere aansluiting tussen klimaatbeleid en circulariteit. Dit onderschrijven we van harte. Dat we afscheid moeten gaan nemen van de huidige lineaire inrichting van onze economie is inmiddels duidelijk. Gemeenten leveren graag een bijdrage aan daadwerkelijk maatregelen, maar zien liever verandering aan de zogenoemde voorkant van de keten. We hopen dat de nieuwe staatssecretaris zich met ambitie en daadkracht inzet om samen met gemeenten de klimaatdoelen te halen.

Vergunningverlening, toezicht en handhaving

De bestuurlijke betrokkenheid en het urgentiebesef voor VTH bij gemeenten neemt toe. Gemeenten zijn als eigenaar en opdrachtgever verantwoordelijk voor hun omgevingsdienst. Omdat de complexiteit in de fysieke leefomgeving fors is toegenomen willen gemeenten inzetten op structurele verbeteringen van het huidige VTH-stelsel. Wij willen daarom een versnelde doorontwikkeling via een interbestuurlijk programma vanuit de gezamenlijke opgave van rijk, provincies, gemeenten en

omgevingsdiensten. Daarnaast zijn extra middelen nodig voor het versterken van de uitvoeringskracht op het gebied van de VTH-taken.